

Commissie van Aanbestedingsexperts

Advies 200

1. Feiten

1.1. Beklaagde heeft op 25 september 2014 een aankondiging van een Europese openbare aanbestedingsprocedure met betrekking tot een overheidsopdracht voor groenonderhoudsdiensten in woonwijk Q gepubliceerd.

1.2. In hoofdstuk IV.2.1 van de Aankondiging ("Gunningscriteria") is ten aanzien van het gunningscriterium het volgende bepaald:

'Economisch meest voordelige inschrijving (EMVI), gelet op de onderstaande criteria.

01	Omvang vrijkomende materialen	100000
02	Verlaging CO2 uitstoot	97900
03	Barometer Duurzaam terreinbeheer	150000
04	Onkruidbeheersing op verharding zonder chemie	200000'

1.3. In Bijlage 16 ("EMVI Leidraad") bij het Bestek is het gunningscriterium op blz. 3 verder uitgewerkt:

'Voor de beoordeling van de inschrijvingen wordt gebruik gemaakt van de gunningssystematiek: gunnen op waarde (GOW). GOW gaat uit van de toegevoegde waarde of meerwaarde en de totaalprijs van de inschrijving. Hierbij wordt de totale fictieve meerwaarde bepaald aan de hand van de punten die worden gescoord op de (sub)criteria. De maximaal te behalen totale fictieve meerwaarde is € 547.900,=. De economisch meest voordelige inschrijving wordt berekend door de inschrijvingssom te verminderen met het totaal van de meerwaarde voor de aangeboden extra kwaliteit. Het resultaat is de evaluatieprijs. De inschrijver met de laagste evaluatieprijs is winnaar.'

1.4. Met betrekking tot het subgunningscriterium 01 "Omvang vrijkomende materialen" is op pagina 5 van de EMVI Leidraad het volgende bepaald:

'Gunningscriterium	Omgang vrijkomende materialen
Indieningsproduct	Hoofdstuk in PvA
Weging criterium:	€ 100.000,=
Beoordeling:	Zie 2 (hoofdstuk 3)
Formulering:	Voor de beoordeling dient de aannemer aan te geven hoe hij omgaat met vrijgekomen materialen. Kan de aannemer in plaats van vervoeren naar een recyclingsbedrijf alternatieve verwerkingsmethoden aanbieden.

Meerwaarde: De aanbesteder wil de hoeveelheid herbruikbare vrijgekomen materialen verhogen.'

1.5. Met betrekking tot het subgunningscriterium 04 "Onkruidbeheersing op verharding zonder chemie" is op pagina 7 van de EMVI Leidraad het volgende bepaald:

'Gunningscriterium: Onkruidbeheersing op verharding zonder chemie

Indieningsproduct: Hoofdstuk in PvA

Weging criterium: € 200.000,=

Beoordeling: Zie Tabel 1 (hoofdstuk 3)

Formulering: De wens van [beklaagde] is dat de inschrijver de onkruidbeheersing op verharding chemievrij uitvoert. Het is hierbij belangrijk dat de onkruidbeheersing op een zo duurzaam mogelijke manier wordt uitgevoerd, maar dan zonder gebruik van chemische middelen. De inschrijver wordt gevraagd een paragraaf onkruidbeheersing op verharding, welke integraal onderdeel uitmaakt van het PvA, op te stellen waarin minimaal wordt beschreven:

- Welke methode(n) van onkruidbeheersing wordt(en) toegepast
- Het materieel wat wordt toegepast
- Hoe gaat de aannemer de duurzaamheid monitoren en rapporteren aan de opdrachtgever

Meerwaarde: Er wordt hoger gescoord naarmate:

- De inschrijver proactief meedenkt in het chemievrij onkruidbeheer op verharding
- Er beter met duurzaamheid bij onkruidbeheer op verharding omgegaan wordt.'

1.6. Op pagina 8 van de EMVI Leidraad is ten aanzien van het beoordelingsmodel het volgende bepaald:

'De beoordelingscommissie bestaat uit een ter zake kundig team van vijf personen, afkomstig van zowel de aanbestedende dienst alsmede van [Naam Adviesbureau]. Het team beoordeelt het PvA inhoudelijk aan de per criteria benoemde beoordelingsaspecten.

Voor het verrekenen van de maximale fictieve meerwaarde (*Omgang vrijgekomen materialen en onkruidbeheersing op verharding zonder chemie*) wordt een score onvoldoende, 5, 6, 8 of 10 toegekend waarbij het voldoen aan het gevraagde wordt beoordeeld met een 6 (zie toelichting op de score in Tabel 1). Deze 6 levert 0 euro op. Bij een uitmuntende score van 10 wordt de maximale fictieve waarde toegekend. Een onvoldoende score van een 5 wordt geaccepteerd, maar levert een negatieve korting op. Een score lager dan een 5 leidt tot directe uitsluiting van de aanbesteding.

Tabel 1 Beoordeling criteria PvA

Score	Fictieve meerwaarde	Verklaring
On-voldoende	Uitsluiting	De uitwerking van het criterium is niet aanwezig.
5	25% van de maximaal te behalen FW wordt bij de inschrijfsom opgeteld	Er wordt een onvolledig (hoofdstuk in het) PvA ingediend dat niet voldoet aan de minimale eisen van het betreffende criterium. De uitwerking van het criterium is onvolledig of onvoldoende.
6	er wordt geen FW verrekend	Er wordt voldaan aan de minimale eisen van het betreffende criterium. Dat wil zeggen dat de vraagstelling volledig is behandeld. Het ingediende plan van aanpak biedt echter geen meerwaarde aan [beklaagde].
8	50% van de maximaal te behalen FW wordt van de inschrijfsom afgetrokken	Er wordt voldaan aan de minimale eisen van het betreffende criterium. Dat wil zeggen dat de vraagstelling volledig is behandeld. De uitwerking voorziet op punten in meerwaarde voor [beklaagde] gerelateerd aan de doelstellingen/gestelde criteria
10	100% van de maximaal te behalen FW wordt van de inschrijfsom afgetrokken	Er wordt voldaan aan de minimale eisen van het betreffende criterium. Dat wil zeggen dat de vraagstelling volledig is behandeld. De uitwerking voorziet in meerwaarde voor [beklaagde] welke gerelateerd aan de doelstellingen/gestelde criteria. Daarnaast denkt inschrijver proactief mee en biedt proactief ideeën aan die qua onderwerp in dit bestek niet zijn uitgevraagd maar die wel een wezenlijke toevoeging hebben op het eindresultaat.'

- 1.7. In de Nota van Inlichtingen is – voor zover relevant – de volgende vraag met bijbehorend antwoord opgenomen:

'Vraag 104: De stap tussen 50% en 100% van de weging is zeer groot. Wilt u tussenstappen toevoegen aan de scores voor de beoordeling (er is nu beperkt onderscheid tussen de inschrijvers)?

Antwoord: Nee, onderscheid wordt op deze wijze zelfs verstrekt [*bedoeld zal zijn: "versterkt", Commissie*].'

- 1.8. Kort na de aankondiging van de onderhavige aanbestedingsprocedure met betrekking tot woonwijk Q heeft beklaagde twee aankondigingen van aanbestedingsprocedures gepubliceerd met betrekking tot vergelijkbare overheidsopdrachten voor de uitvoering van groenonderhoud in twee andere woonwijken, te weten de wijken V en W. De aanbestedingsstukken met betrekking tot deze twee andere aanbestedingen voorzien volgens klager in een vergelijkbare gunningssystematiek als die welke is voorzien in de EMVI Leidraad voor de onderhavige aanbesteding.
- 1.9. Klager heeft in alle drie aanbestedingsprocedures een inschrijving ingediend. De onderhavige klacht ziet slechts op de aanbesteding die op 25 september 2014 is aangekondigd (woonwijk Q).
- 1.10. Op 26 november 2014 heeft beklaagde aan klager een mededeling van de gunningsbeslissing gezonden. In deze mededeling is opgenomen dat de opdracht (voorlopig) wordt gegund aan Y en dat de beroepstermijn 20 dagen belooft. Ter motivering van die beslissing is een tabel met prijzen van alle veertien inschrijvers en de bijbehorende fictieve aftrekbedragen op grond van de toepassing van de verschillende subgunningscriteria bijgevoegd. In de mededeling van de gun-

ningsbeslissing wordt verder geen toelichting gegeven op de beoordeling van de inschrijving van klager.

1.11. Op 18 december 2014 heeft beklagde aan klager een brief gestuurd waarin zij heeft meegedeeld dat één van de inschrijvers haar heeft verzocht om de beoordeling van het plan van aanpak en de mededeling van de gunningsbeslissing nader te motiveren. In die brief worden de door beklagde op basis van de subgunningscriteria 01 "Vrijkomende materialen" en 04 "Onkruidbeheersing op verharding zonder chemie" aan de inschrijvingen toegekende beoordelingen (waaronder de inschrijving van klager) toegelicht door puntsgewijs de kenmerken van de winnende inschrijving bij die subgunningscriteria te beschrijven. In de brief worden geen redenen vermeld waarom de inschrijving van klager niet de maximale score heeft behaald. Ook worden de door de vijf individuele leden van de beoordelingscommissie gegeven cijfers bij die twee subgunningscriteria genoemd, zonder verdere toelichting.

1.12. Aan het slot van de brief van 18 december 2014 heeft beklagde onder meer het volgende geschreven:

'In overeenstemming met de geldende aanbestedingsregels wordt u gedurende een periode van 20 dagen, na dagtekening van deze brief in de gelegenheid gesteld een kort geding aanhangig te maken bij de bevoegde burgerlijke rechter te Utrecht tegen het oorspronkelijke voornemen tot gunning van 26 november 2014 aangevuld met de onderhavige nadere motivering.'

1.13. In een brief aan het klachtenloket van beklagde vat klager de door de leden van de beoordelingscommissie gegeven cijfers, die in de brief van beklagde van 18 december 2014 worden vermeld, als volgt samen:

'De aanbestedingsuitslag van wijk [Q.] voor de nrs. 1 t/m 3 luidt:

tabel 2

	prijs	vrijk.mat.	onkruidb.	duurzaam	CO2	tot. criteria	totaal
1 [Y]	€775.00	€-100.000	€-200.000	€-150.000	€-97.900	€-547.900	€227.100
2 [Z]	€798.000	€-100.000	€-200.000	€-150.000	€-97.900	€-547.900	€250.100
3 klager	€664.000	€-50.000	€-100.000	€-150.000	€-97.900	€-397.900	€266.100

NB **geel** gemarkeerd indien de behaalde score lager is dan het maximum.

De brief van [beklagde] d.d. 18 december 2014 geeft de volgende toelichting op de beoordeling:

Perceel [Q], kwaliteitsaspect "vrijkomende materialen":

[Y] (meest voordelige inschrijving): score 10   3 x 10 en 2 x 8 is gem. 9,2
wordt afgerond naar een 10

[Klager] (3de): score 8   5 x 8 is gemiddeld 8

Perceel [Q], kwaliteitsaspect "onkruidbeheersing":

[Y] (meest voordelige inschrijving): score 10   3 x 10 en 2 x 8 is gem. 9,2
wordt afgerond naar een 10

[Klager] (3de): score 8   2 x 10, 2 x 8 en 1 x 6 is gem.
8,4 wordt afgerond naar 8'

2. Beschrijving klacht

2.1. Klachtonderdeel 1

Tenminste twee subgunningscriteria in de EMVI Leidraad zijn bij nadere beschouwing niet objectief en onvoldoende expliciet en uitputtend beschreven. De beoordeling van de inschrijvingen op basis van deze criteria is vervolgens onvoldoende transparant, objectief en meetbaar. Maar de scores die op basis van die beoordeling zijn gegeven, zijn wel, naar nu blijkt, van grote invloed geweest op de aanbestedingsuitslag.

2.2. Klachtonderdeel 2

De rekensystematiek zoals die in de EMVI Leidraad is opgenomen, is onvoldoende transparant en eenduidig beschreven. De scores die op basis van de rekensystematiek zijn gegeven, zijn echter van grote invloed geweest op de aanbestedingsuitslag.

2.3. Klachtonderdeel 3

De beoordeling door beklagde van identieke teksten van de drie onderscheiden EMVI-plannen waarmee klager heeft ingeschreven in de drie aanbestedingsprocedures met betrekking tot het groenonderhoud in de woonwijken Q, V en W heeft geresulteerd in de toekenning van verschillende scores.

2.4. Klachtonderdeel 4

Er is bij klager sterke twijfel gerezen of alle beoordelaars over voldoende deskundigheid beschikken om tot een consistente beoordeling van de EMVI-plannen te komen. Niet alle beoordelaars hebben het EMVI-onderdeel "Onkruidbeheersing op verharding zonder chemie" inhoudelijk correct beoordeeld, dat wil zeggen op de juiste waarde ingeschat en gewogen. Dat blijkt in elk geval niet uit de schriftelijke toelichting op de beoordeling; de methode van klager wordt daarin zelfs niet genoemd. Zonder daarvoor enig argument aan te voeren, is dit onderdeel van het EMVI-plan van klager in de beoordeling van klager ten onrechte niet voorzien van de maximale score.

3. Onderbouwing klacht

- 3.1. Klager heeft ter onderbouwing van de gezamenlijke klachtonderdelen in zijn algemeenheid gesteld dat de beoordeling van de inschrijving van klager is uitgevoerd in strijd met de artikelen 1.8 t/m 1.10 Aw 2012 en de algemene beginselen van aanbestedingsrecht. Klager stelt dat de aanbestedende dienst dient objectieve, transparante en proportionele (sub)gunningscriteria dient te hanteren. Bovendien moet de aanbestedende dienst deze (sub)gunningscriteria op objectieve en uniforme wijze toepassen. Hierbij dient elke vorm van willekeur of favoritisme te worden uitgebannen. Met name het ontbreken van een uniforme wijze van beoordelen is voor klager het kernpunt van haar klacht. In aanvulling hierop heeft klager ter onderbouwing van de afzonderlijke klachtonderdelen het volgende gesteld.

3.2. Klachtonderdeel 1

Volgens klager zijn de te behalen maximale fictieve kortingen dermate hoog – deze kunnen zelfs oplopen tot € 325.000 – dat hiermee de aanbestedingsuitslag bij een subjectieve beoordeling onevenredig zwaar wordt beïnvloed.

3.3. Klachtonderdeel 2

Klager stelt dat de EMVI Leidraad geen helderheid geeft over de rekensystematiek en dat deze pas is bepaald bij de beoordeling van de inschrijvingen. Verder stelt klager dat deze systematiek grote invloed heeft gehad op de uitslag van de aanbesteding.

3.4. Klachtonderdeel 3

Klager schrijft met betrekking tot het onderhavige klachtonderdeel in haar brief van 30 januari 2015 aan het klachtenmeldpunt van beklagde onder meer dat zij bij de beoordeling van subgunningscriterium "Omvang vrijkomende materialen" bij de drie aanbestedingsprocedures met betrekking tot het groenonderhoud in de woonwijken Q, V en W de beoordelingen 8, 10 en 8 heeft gekregen en dat de consistentie tussen die beoordelingen ver te zoeken is.

3.5. Klachtonderdeel 4

- 3.5.1. Klager stelt wat betreft het subgunningscriterium "Onkruidbeheersing op verharding zonder chemie" een bewezen methode te hebben aangeboden die optimaal is. Zij verwijst naar haar EMVI-plannen. De gekozen methode is biologisch, milieuvriendelijk en preventief. Naar de stellige overtuiging van klager is er op dit moment geen betere methode. Daarom is het onbegrijpelijk dat de beoordeling heeft geleid tot de scores van 2 x 10, 2 x 8 en 1 x 6. Met name de score 6 is voor haar onbegrijpelijk.
- 3.5.2. Daarnaast stelt klager overtuigd te zijn van het feit dat de andere inschrijvers niet voor deze methode hebben gekozen omdat zij op dit moment niet de kennis in huis hebben noch de vereiste middelen. Uit de summiere toelichting die klager heeft ontvangen van de beoordeling van de vijf inschrijvingen blijkt nergens dat deze methode door de beoordelaars is begrepen, laat staan op zijn juiste waarde is geschat.

4. Reactie beklagde

- 4.1. Beklaagde heeft in antwoord op het verzoek van de Commissie om inhoudelijk op de klacht te reageren verwezen naar de brief die zij op 18 maart 2015 aan klager heeft gestuurd.

4.2. Klachtonderdeel 1

Anders dan klager is beklagde van mening dat de subgunningscriteria objectief, voldoende expliciet en uitputtend zijn beschreven en dat de beoordeling goed is verlopen. Het klopt daarbij dat scores op beoordelingscriteria van invloed zijn geweest op de aanbestedingsuitslag.

4.3. Klachtonderdeel 2

De rekensystematiek is naar de mening van beklagde voldoende transparant en duidelijk beschreven geweest.

4.4. Klachtonderdeel 3

De samenstelling van de beoordelingscommissies verschilde per aanbestedingsprocedure met betrekking tot het groenonderhoud in de woonwijken Q, V en W. Hierdoor is het volgens beklagde mogelijk dat verschillende beoordelaars tot net iets andere beoordelingen zijn gekomen. Wat volgens beklagde wel belangrijk is om te melden, is dat binnen elke afzonderlijke aanbestedingsprocedure op dezelfde wijze is beoordeeld.

4.5. Klachtonderdeel 4

Beklaagde stelt zich totaal niet te kunnen vinden in de uitlatingen van klager met betrekking tot dit klachtonderdeel. De beoordelingscommissie heeft volgens beklagde de beoordelingen op uiterst deskundige wijze uitgevoerd.

5. Beoordeling

5.1. Beklaagde heeft een Europese openbare aanbestedingsprocedure met betrekking tot een overheidsopdracht voor groenonderhoudsdiensten in woonwijk Q gehouden. Op deze aanbestedingsprocedure zijn onder andere de volgende bepalingen van toepassing: Deel 1 en Deel 2 Aw 2012.

5.2. Alvorens tot een beoordeling van de klachtonderdelen te komen, overweegt de Commissie het volgende met betrekking tot het toe te passen beoordelingskader (vergelijk ook Advies 78, overweging 5.2).

5.2.1. In artikel 1.9 Aw 2012 is bepaald dat een aanbestedende dienst transparant moet handelen. Deze verplichting is ten aanzien van kwalitatieve gunningscriteria in de jurisprudentie als volgt geconcretiseerd. Het is van belang dat (i) het voor een kandidaat-inschrijver volstrekt duidelijk is wat van hem wordt verwacht, (ii) de inschrijvingen aan de hand van een zo objectief mogelijk systeem worden beoordeeld, en (iii) de gunningsbeslissing zodanig inzichtelijk wordt gemotiveerd dat het voor de afgewezen inschrijvers mogelijk is om de wijze waarop de beoordeling heeft plaatsgevonden te toetsen.

5.2.2. In het verlengde van de in 5.2.1 onder (iii) bedoelde verplichting is een aanbestedende dienst op grond van art. 2.130 lid 1 en lid 2 Aw 2012 bovendien verplicht de relevante redenen voor de gunning in de mededeling van de gunningsbeslissing op te nemen. Die verplichting houdt in dat die mededeling in ieder geval "de kenmerken en voordelen van de uitgekozen inschrijving" moet bevatten. Daarnaast biedt de Memorie van Toelichting (Kamerstukken II, 32.027, nr. 3, p. 7) op de Wet implementatie rechtsbeschermingsrichtlijnen aanbesteden (hierna: WIRA) de volgende aanknopingspunten voor de beantwoording van de vraag naar de reikwijdte van die verplichting:

'Indien de aanbestedende dienst het criterium «economisch meest voordelige inschrijving» gebruikt, heeft deze voor de beoordeling van de inschrijvingen scores toegekend en op basis van de scores een rangschikking gemaakt. Het ligt dan in de rede dat de scores en relatieve positie ten opzichte van de «winnaar» meegewogen worden als onderbouwing van de gunningsbeslissing. Een precieze invul-

ling hangt veelal af van de omstandigheden van het geval, maar de relevante redenen kunnen onder meer de volgende elementen omvatten:

- bekendmaking van de eindscores zowel van de afgewezen inschrijver als van de geselecteerde ondernemer;
- de scores van de afgewezen inschrijver op specifieke kenmerken, en de reden waarom op dat specifieke kenmerk eventueel niet de maximale score is toegekend;
- verduidelijking van de toepassing van de gehanteerde criteria bij gunning volgens het criterium economisch meest voordelige inschrijving.'

5.2.3. Voorts blijkt uit de Memorie van Toelichting bij art. 2.130 lid 1 Aw 2012 dat de wetgever er voor heeft gekozen – evenals in de WIRA – om met betrekking tot de motivering van de gunningsbeslissing niet te volstaan met een verplichting van aanbestedende diensten om een samenvatting van de relevante redenen te geven, maar alle relevante redenen in de mededeling van de gunningsbeslissing op te nemen (TK 2009/10, 32440, nr. 3, p. 94). Daarmee verwijst de wetgever naar hetgeen hij naar het oordeel van de Commissie in de kern tot uitdrukking heeft willen brengen in de Memorie van Toelichting bij de WIRA: het toezenden van een samenvattende beschrijving van de relevante redenen die tot een bepaalde gunningsbeslissing hebben geleid zal aan de afgewezen inschrijver veelal onvoldoende houvast bieden om te kunnen beoordelen of het aanhangig maken van een juridische procedure zinvol is. Bij twijfel zal die inschrijver er dan toe overgaan een juridische procedure aanhangig te maken. Een dergelijke juridisering acht de wetgever echter onwenselijk en kan voorkomen worden door de gunningsbeslissing transparant en met vermelding van alle relevante redenen te motiveren (TK 2008/09, 32027, nr. 3, p. 7).

5.3. De Commissie zal bij de behandeling van de klachtonderdelen toetsen of beklagde aan de in 5.2 genoemde verplichtingen heeft voldaan.

5.4. Klachtonderdeel 1

5.4.1. De Commissie is allereerst van oordeel dat beklagde haar hiervoor in 5.2.1 onder (i) en (ii) genoemde verplichtingen voldoende heeft nageleefd, gelet op wat beklagde in dat verband in de EMVI Leidraad heeft bepaald (zie 1.4 t/m 1.6 hiervoor). Immers, de beschrijving van de subgunningscriteria in 1.4 en 1.5 is zodanig dat het voor een redelijk geïnformeerde en normaal zorgvuldige inschrijver volstrekt duidelijk moet zijn wat van hem wordt verwacht. En het in 1.6 beschreven systeem van beoordeling is naar het oordeel van de Commissie een systeem dat, alle omstandigheden van het geval in aanmerking nemend, in redelijkheid voldoende objectief is om een betrouwbaar onderscheid te kunnen maken tussen de ingediende inschrijvingen.

5.4.2. Klager klaagt met dit klachtonderdeel echter ook over de wijze waarop beklagde haar hiervoor in 5.2.1 onder (iii) genoemde en in 5.2.2 en 5.2.3 uitgewerkte motiveringsplicht heeft nageleefd. De Commissie beoordeelt dit aspect van het klachtonderdeel als volgt.

5.4.3. De Commissie is van oordeel dat beklagde niet aan haar hiervoor bedoelde motiveringsplicht heeft voldaan door in de mededeling van de gunningsbeslissing alleen de berekening van de scores van klager en van de winnende inschrijver te vermelden zonder verdere toelichting. Bij gebreke van enige toelichting op de wijze waarop de beoordeling tot stand is gekomen, kan klager niet nagaan – en ook de Commissie kan dat niet – of die beoordeling op juiste gronden berust. Dat betekent dat klager terecht heeft gesteld dat de beoordeling onvoldoende transparant is geweest.

5.4.4. Het voorgaande betekent dat het eerste klachtonderdeel gegrond is voor zover het stelt dat de beoordeling van de inschrijvingen op basis van de subgunningscriteria "Vrijkomende materialen" en "Onkruidbeheersing op verharding zonder chemie" onvoldoende transparant, objectief en meetbaar is geweest.

5.5. Klachtonderdeel 2

5.5.1. Klager heeft naar het oordeel van de Commissie terecht een punt wanneer zij stelt dat de rekensystematiek 'onvoldoende transparant en eenduidig beschreven' is, aangezien beklagde ten onrechte heeft nagelaten in de EMVI Leidraad te beschrijven hoe het cijfer dat wordt genoemd in de tabel die is weergegeven in overweging 1.6 hiervoor tot stand komt. In de praktijk is gebruikelijk dat in de aanbestedingsstukken gekozen wordt voor ofwel berekenen van het gemiddelde van individuele beoordelingen ofwel beoordeling in consensus.

5.5.2. De keuze van de methode – middelen respectievelijk in consensus beoordelen – kan van invloed zijn op het resultaat. Aldus ook de voorzieningenrechter Den Haag in het vonnis van 2 april 2013, ECLI:NL:RBDHA:2013:8198, r.o. 4.4:

'Vaststaat dat de leden van het beoordelingsteam van Dunavie afzonderlijk per gunningscriterium een cijfer hebben gegeven, waarna deze cijfers zijn gemiddeld. De voorzieningenrechter is met [eiseres] van oordeel dat het Dunavie gelet op de offerteaanvraag niet vrij stond om op genoemde manier tot becijfering te komen. In de offerteaanvraag staat immers vermeld dat het beoordelingsteam in gezamenlijk overleg unaniem tot één definitief cijfer komt voor elk van de gehanteerde gunningscriteria. Dat is fundamenteel anders dan de door Dunavie gevolgde weg. Bij unanimiteit vindt overleg immers plaats voordat tot één gezamenlijk cijfer wordt gekomen, terwijl in de door Dunavie gekozen methode overleg pas plaatsvindt nadat door de leden individueel cijfers zijn toegekend. Bovendien impliceert het aspect van middeling dat het resultaat niet unaniem tot stand is gekomen, ongeacht of de leden van het beoordelingsteam zich (uiteindelijk) aan dat resultaat hebben geconformeerd.'

5.5.3. De Commissie is van oordeel dat op grond van het door beklagde gegeven antwoord op vraag 104 – zoals vermeld in 1.7 hiervoor – het minstens even veel voor de hand had gelegen om in consensus te beoordelen als om een gemiddelde te berekenen, alleen al omdat in geval van middelen de kans bestaat dat de uitkomst 7 of 9 is, waarna nog een arbitraire keuze moet worden gemaakt voor de wijze van afronden (omhoog dan wel omlaag).

5.5.4. De Commissie is derhalve van oordeel dat beklagde, door niet vooraf een keuze te maken tussen middelen respectievelijk in consensus beoordelen, niet aan haar in 5.2 onder (ii) genoemde verplichting heeft voldaan.

5.5.5. Het tweede klachtonderdeel is derhalve gegrond.

5.6. Klachtonderdeel 3

5.6.1. De Commissie heeft begrip voor de stelling van klager dat drie identieke plannen die bij evenzovele aanbestedingsprocedures door haar zijn aangeboden, in beginsel dezelfde beoordeling zouden moeten krijgen. De Commissie is echter van oordeel dat deze stelling alleen opgaat onder de volgende voorwaarden:

- bij de aanbestedingen is precies dezelfde EMVI Leidraad gehanteerd;
- bij de drie aanbestedingen is precies dezelfde beoordelingsprocedure (met berekening van gemiddelde cijfers) gevolgd; en
- bij de drie aanbestedingen bestond de beoordelingscommissie steeds uit dezelfde vijf personen.

- 5.6.2. Uit de reactie van beklagde op de klacht blijkt dat aan voorwaarde c niet is voldaan. De Commissie kan uit het dossier niet opmaken in hoeverre aan voorwaarden a en b is voldaan. Wanneer door drie verschillende beoordelingscommissies cijfers worden gegeven, is enige – onvermijdelijke – subjectiviteit in de beoordelingen onontkoombaar en is toelaatbaar dat er enige verschillen in de uitkomsten van de verschillende beoordelingen zijn (vergelijk ook Vزر. Rb. Den Haag 5 augustus 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:10016, rov. 5.4). Alleen wanneer die verschillen buitenproportioneel groot zouden zijn, kan dat er op duiden dat sprake is geweest van een te grote mate van subjectiviteit.
- 5.6.3. De door klager genoemde drie waarderingscijfers 8, 10 en 8 tonen geen buitenproportionele verschillen aan tussen de uitkomsten van de door de drie verschillende beoordelingscommissies uitgevoerde beoordelingen. In het door beklagde gekozen beoordelingsmodel is er immers geen tussenliggende waarde tussen 8 en 10 en is er dus binnen dat model sprake een verschil van één trede op de schaal.
- 5.6.4. Het derde klachtonderdeel is derhalve ongegrond.

5.7. Klachtonderdeel 4

- 5.7.1. Evenals bij klachtonderdeel 1 is de Commissie van oordeel dat beklagde haar in 5.2.1 onder (iii) genoemde en in 5.2.2 en 5.2.3 uitgewerkte motiveringsplicht niet heeft nageleefd, nu zij in de mededeling van de gunningsbeslissing alleen de prijzen en de op de subgunningscriteria behaalde scores heeft vermeld. Aan de hand van de door beklagde opgestelde – in 1.13 hiervoor weergegeven – tabel is op geen enkele wijze toetsbaar of de beoordeling op correcte wijze heeft plaatsgevonden conform het vooraf bekend gemaakte beoordelingsmodel.
- 5.7.2. Het vierde klachtonderdeel is derhalve gegrond.
- 5.7.3. Ten overvloede merkt de Commissie op dat in de op 18 december 2014 (tardief) gegeven motivering van de gunningsbeslissing beklagde ten onrechte niet vermeld heeft wat de redenen zijn waarom aan de inschrijving van klager niet de maximale score is toegekend bij de subgunningscriteria “Vrijkomende materialen” en “Onkruidbeheersing op verharding zonder chemie”. Daardoor is niet toetsbaar of de beoordeling van de inschrijving van klager op correcte wijze is uitgevoerd, zodat ook wanneer deze motivering tijdig verstrekt zou zijn geweest, beklagde niet aan haar in overweging 5.2 onder (iii) genoemde motiveringsverplichting zou hebben voldaan.

6. **Advies**

- 6.1. De Commissie acht onderdeel 1 van de klacht **gegrond** voor zover het stelt dat de beoordeling van de inschrijvingen op basis van de subgunningscriteria “Vrijkomende materialen” en “Onkruidbeheersing op verharding zonder chemie” onvoldoende transparant, objectief en meetbaar is geweest. Voor het overige acht de Commissie klachtonderdeel 1 **ongegrond**.
- 6.2. De Commissie acht de onderdelen 2 en 4 van de klacht **gegrond** en onderdeel 3 **ongegrond**.

7. Aanbeveling

De Commissie ziet geen kans tot het doen van een aanbeveling.

Den Haag, 29 april 2016

w.g.:

Mr. J.G.J. Janssen
Voorzitter

Prof.mr. C.E.C. Jansen
Vicevoorzitter

Mr. drs. T.H. Chen
Commissielid